

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	14
7. DENETİM BULGULARI	14
8. EKLER	29

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: 2024 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu	6
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	6
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	7
Tablo 4: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	7
Tablo 5: Bağış Olarak Kaydedilen Taşınırların Birim Fiyatı ile Değer Tespit Fiyatı Karşılaştırması	20

KISALTMALAR

BKMYBS	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
GYMY	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
METOP	Merkezi Erişimli Taşra Otomasyon Programı
MYMY	Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasında Eksiklikler Bulunması
2. Avukatlık Vekâlet Ücretlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Tutulması
3. İlama Bağlı Borçların Muhasebe Kayıtlarının Zamanında Yapılmaması
4. Hizmet Alımı Kapsamında Temin Edilen Taşınır Malların Kayıtlara Alınmasında Hatalar Bulunması

B. Diğer Bulgular

1. Bakanlık Tarafından Tahsil Edilmesi Gereken Gelir Fazlalarını Eksik Gönderen Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Bulunması
2. Mali Yıla İlişkin Muhasebe Kayıtlarının İzleyen Yılda Yapılmaya Devam Edilmesi
3. Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına İlişkin Sistemsel Sorunların Vekâlet Ücretlerinin Takip ve Dağıtımını Güçleştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve teşkilatına ilişkin düzenlemeler 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 217'nci maddesi ile başlayan sekizinci bölümünde düzenlenmiştir.

Buna göre Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetkileri;

a) Maliye ve ekonomi politikalarının hazırlanmasına yardımcı olmak ve bu politikaları uygulamak,

b) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelerin hukuk danışmanlığını ve muhakemat hizmetlerini talepleri halinde yerine getirmek,

c) Devlet hesaplarını tutmak, saymanlık hizmetlerini yapmak,

ç) Devlet gelirleri politikasının plan, program, genel ekonomik politika ve stratejiler çerçevesinde oluşturulmasına ilişkin çalışmaların koordinasyonunu sağlamak, uygulamayı izlemek,

d) Her türlü gider işlemlerine ait mevzuatın hazırlanmasına katkı sağlamak,

e) Bakanlığın ilgili kuruluşlarının işletme ve yatırım programlarını inceleyerek onaylamak ve yıllık programlara göre faaliyetlerini takip etmek ve denetlemek,

f) Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

g) Vergi incelemesi ve denetimine ilişkin temel politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve belirlenen politikaların uygulanmasını sağlamak,

ğ) Vergi kayıp ve kaçağı ile kayıt dışı ekonomik faaliyetleri tespit etmek ve bunları önlemek amacıyla risk analizi yapmak,

h) Hazine işlemleri, kamu finansmanı, kamu sermayeli kuruluş ve işletmeler ve devlet iştirakleri, ikili ve çok taraflı dış ekonomik ilişkiler, uluslararası ve bölgesel ekonomik ve mali kuruluşlarla ilişkiler, yabancı ülke ve kuruluşlardan borç ve hibe alınması ve verilmesi ile ilgili işlemleri yapmak ve Hazinesinin Cumhurbaşkanı kararı ile yurtiçindeki ya da yurtdışındaki şirketlere iştirak etmesini sağlamak,

ı) Ülkenin finansman politikaları çerçevesinde sermaye akımlarına ilişkin düzenleme ve işlemleri yapmak,

i) Kambiyo rejimine ilişkin faaliyetleri düzenlemek, uygulamak, uygulamanın izlenmesi ve geliştirilmesine ilişkin esasları tespit etmek,

j) Finansal piyasalara ilişkin yurtiçi ve yurtdışı gelişmeleri izlemek, değerlendirmek, finansal sektörü geliştirici ve finansal istikrarı güçlendirici çalışmalar yapmak,

k) Bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının ekonomi politikalarını ilgilendiren faaliyetlerine katılım sağlamak,

l) Uluslararası kuruluşlarla iletişim içerisinde çalışarak ileriye dönük stratejiler geliştirme amacıyla çalışmalar yapmak ve topluma perspektif sağlayan politika önerilerini katılımcı bir yaklaşımla belirleyerek özel kesim için orta ve uzun dönemde belirsizlikleri giderici genel bir yönlendirme görevini yerine getirmek,

m) Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen temel hedef, ilke ve amaçlar çerçevesinde kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı Programı, orta vadeli program, orta vadeli mali plan, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı ile sektörel plan ve programları, ilgili kamu idareleri ile Cumhurbaşkanlığı bünyesinde bulunan Politika Kurullarının görüşlerini de almak suretiyle Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile müştereken hazırlamak ve makro dengelerini oluşturmak,

n) Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen temel hedef, ilke ve amaçlar çerçevesinde kalkınma planı, orta vadeli program, orta vadeli mali plan, Cumhurbaşkanı yıllık programı ile sektörel plan ve programların uygulanmasını izlemek, değerlendirmek, gerektiğinde (k) bendinde belirtilen usule uygun olarak değişiklik yapmak veya teklif etmek,

o) Kamu harcamalarında etkinlik, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik sağlamak amacıyla gerekli standartları tespit etmek ve sınırlamalar koymak; bu hususlarda tüm kamu kurum ve kuruluşları için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmak ve tedbirleri almak,

ö) Bölgesel, çok taraflı ve ikili kalkınma ve ekonomik ilişkilerin kalkınma planları ve Cumhurbaşkanlığı yıllık programlarında belirtilen ilke, hedef ve politikalarla uyumlu ve etkili bir şekilde yürütülmesi için gerekli çalışmaları yapmak,

p) Faaliyet alanına giren konularda bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,

r) (Mülga)

s) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak, olarak belirlenmiştir.

Bakanlık, bu görevlerin yanı sıra 7489 sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve eki cetvelleri ile verilmiş görevleri de yerine getirmekle yükümlüdür. Ayrıca Bakanlığa 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile bazı faaliyetleri yürütme yetkisiyle beraber Kanun'da sınırları belirlenen çerçevede ikincil mevzuat çıkarma yetkisi verilmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne göre Hazine ve Maliye Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlardan oluşmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığındaki hizmet birimleri şunlardır:

- a) Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü,
- b) Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü,
- c) Muhasebat Genel Müdürlüğü,
- ç) Risk Analizi Genel Müdürlüğü,
- d) Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü,
- e) Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü,
- f) Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü,
- g) Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü,
- ğ) Ekonomik Programlar ve Araştırmalar Genel Müdürlüğü,
- h) Personel Genel Müdürlüğü,
- ı) Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü,
- 1) Teftiş Başkanlığı,
- j) Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı,

- k) Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı,
- l) Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı,
- m) Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- n) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- o) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- ö) Özel Kalem Müdürlüğü.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Hazine ve Maliye Bakanlığının yer aldığı 8'inci bölümünde 03.07.2024 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 161 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığın taşra teşkilatında bazı değişiklikler yapılmıştır. Yeni düzenleme ile birlikte, Bakanlığın taşra teşkilatı olan defterdarlıklar kapatılmış, 81 ilde doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı Defterdarlıklar kurulmuş olup, Bakanlığın taşra teşkilatında bulunan muhasebat ve muhakemat birimleri mevcut görevlerini artık Gelir İdaresi Başkanlığı Defterdarına bağlı çalışarak yerine getirmektedir. Personel müdürlükleri ise kaldırılmış olup bu müdürlüğün görevleri Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatının ilgili müdürlüğüne yerine getirilmektedir. Söz konusu düzenleme 01.09.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığın taşra teşkilatı, muhasebat ve muhakemat müdürlüklerinden oluşmaktadır.

- Muhasebat Birimleri (Muhasebe Müdürlükleri, Saymanlık Müdürlükleri, Malmüdürlükleri),
- Muhakemat Birimleri.

Bakanlık yurt dışı teşkilatı, çeşitli ülkelerdeki daimi temsilciliklere, büyükelçiliklere ve başkonsolosluklara bağlı müşavirlikler ve ataşeliklerinden oluşmaktadır.

İnsan Kaynakları

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2024 yılı sonu itibarıyla personel sayısı 21.409 olup bu personelin 11.062'si merkez teşkilatında, 10.314'ü taşra teşkilatında, 33'ü ise yurt dışı teşkilatında hizmet vermektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının bağlı, ilgili ve ilişkili olduğu kurum ve idareler

şunlardır:

Bakanlığın Bağlı Kuruluşları

- Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü
- Gelir İdaresi Başkanlığı
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
- Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü
- Kefalet Sandığı Başkanlığı
- Afet Yeniden İmar Fonu
- Aile ve Gençlik Fonu

Bakanlığın İlgili Kuruluşları

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı
- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
- Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi
- Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi
- Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı
- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi
- Merkezi Finans ve İhale Birimi
- Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü

Bakanlığın İlişkili Kuruluşları

- Kamu İhale Kurumu
- Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- Türkiye İstatistik Kurumu

1.3. Mali Yapı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığına, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 4.564.413.425.000,00 TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiş olup, bu tutar genel bütçeli idarelere (I sayılı cetvel) verilen toplam ödenek tutarının %41,46'sına tekabül etmektedir.

Bakanlıkça sunulan bütçe gelir ve giderlerine ilişkin Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu aşağıdaki gibidir;

Tablo 1: 2024 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu

ÖDEMELER	Bütçelenen Tutarlar (TL)		Gerçekleşen Tutar (TL)
	Bütçe Ödeneği	Nihai Ödenek	
Personel Giderleri	16.261.055.000,00	18.171.788.050,89	17.901.799.984,85
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.881.537.000,00	1.998.292.349,11	1.930.070.674,96
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	20.352.706.000,00	23.738.413.912,06	18.489.346.211,43
Faiz Giderleri	1.254.000.000.000,00	1.279.000.000.000,00	1.268.336.416.353,88
Cari Transferler	2.958.311.515.000,00	3.016.465.744.322,00	2.925.762.566.326,91
Sermaye Giderleri	1.736.960.000,00	1.865.717.138,00	1.566.088.915,26
Sermaye Transferleri	49.525.793.000,00	52.975.650.597,98	48.007.821.286,78
Borç Verme	262.343.859.000,00	274.865.743.768,69	264.041.259.060,07
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
Toplam Ödemeler	4.564.413.425.000,00	4.669.081.350.138,73	4.546.035.368.814,14

Yukarıdaki tabloda gösterilen harcamaların türler itibarıyla toplam harcama içerisindeki oranları aşağıda gösterilmektedir;

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu

Bütçe Gideri Türü	Bütçe Gideri (TL)	Toplama Oranı (%)
Personel Giderleri	17.901.799.984,85	0,39
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.930.070.674,96	0,04
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	18.489.346.211,43	0,41
Faiz Giderleri	1.268.336.416.353,88	27,90
Cari Transferler	2.925.762.566.326,91	64,36
Sermaye Giderleri	1.566.088.915,26	0,03
Sermaye Transferleri	48.007.821.286,78	1,06
Borç Verme	264.041.259.060,07	5,81
Toplam	4.546.035.368.814,14	100

Tablo 2'ye göre; 2024 yılında bütçe gider türlerinin toplam harcama içindeki paylarına

bakıldığında en yüksek oran %64,36 ile “Cari Transferler”e aittir. Cari transferleri, %27,90 ile “Faiz Giderleri” takip etmektedir.

Bütçe gelirlerinin türler itibarıyla toplam gelirler içerisindeki oranları ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır;

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu

Bütçe Geliri Türü		Bütçe Geliri (TL)	Toplama Oranı (%)
01	Vergi Gelirleri	1.315.384.806,68	0,27
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	84.787.657.377,09	17,60
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	11.429.192,85	0,00
05	Diğer Gelirler	366.294.759.134,70	76,00
06	Sermaye Gelirleri	18.112.692.672,48	3,76
08	Alacaklardan Tahsilat	11.526.783.377,13	2,39
09	Red ve İadeler (-)	(-) 59.832.903,63	0,01
Toplam		481.988.873.657,30	

Tablo 3’e göre; 2024 yılında bütçe gelir türlerinin toplam gelir içindeki paylarına bakıldığında en yüksek bütçe gelir türleri %76 ile “Diğer Gelirler” ve %17,60 ile “Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri” olmaktadır. Bütçe gelirleri içinde en yüksek paya sahip olan “Diğer Gelirler”in içeriğinde ise “Kişi ve Kurum Payları”, “Faiz Gelirleri”, “İdari Para Cezaları” ve diğer gelir türlerinin olduğu görülmektedir.

Bakanlıkça sunulan Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre Bakanlığın 2024 yılı faaliyet sonucu aşağıda belirtilmektedir;

Tablo 4: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri (A)	Faaliyet Gelirleri (B)	İndirim İade İskonto Toplamı (C)	Net Gelir (D)	Enflasyon Düzeltmesi (E)	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu (D+E-A) (-)
6.200.959.048.223,80	1.212.610.409.406,54	60.003.494,87	1.212.550.405.911,67	4.683.877.848,36	4.983.724.764.463,77

Tablo 4’e göre, enflasyon düzeltmesi işlemlerinin faaliyet hesapları ile ilişkilendirilerek dönem faaliyet sonucuna yansıtıldığı görülmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Hazine ve Maliye Bakanlığı mali işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve

Kontrol Kanunu ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

Muhasebe sisteminin; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulacağı ve yürütüleceği,

Kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı belirtilmiştir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri anılan Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenen Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (MYMY) ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esastır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu idaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; Yönetmelik'in amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi şeklinde açıklanmıştır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde,

uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmelik'in 310'uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkiler girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311'inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu ve Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu olduğu; 314-316/B maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri; merkezde İç Ödemeler Saymanlığı, Dış Ödemeler Saymanlığı, Devlet Borçları Saymanlığı ve Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklara bağlı muhasebe birimleri tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken ve denetim ekibince Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesi gereğince temin edilen defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,

- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Söz konusu Kanun'un "İç kontrolün tanımı" başlıklı 55'inci maddesinde; mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemlerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemlerin ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenip geliştirileceği ve uyumlaştırılacağı ifade edilmiş; bu idarelerin, sistemlerin koordinasyonunu sağlama ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verme görevlerinin de bulunduğu madde metninde belirtilmiştir.

Yukarıdaki Kanun maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla Hazine ve Maliye

Bakanlığı tarafından Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği hazırlanmıştır. Tebliğ’de kamu iç kontrol standartları, uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri çerçevesinde, iç kontrolün; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınmak suretiyle tüm kamu idarelerinde uygulanabilir düzeyde olmasını sağlamak üzere genel nitelikte düzenlenmiş, esas alınan iç kontrol bileşenlerine yönelik olarak da 18 adet iç kontrol standardı ve 79 adet genel şart belirlenmiştir. Ayrıca; kamu idarelerinde, iç kontrol sistemlerinin kamu iç kontrol standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi ve bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması öngörülmüştür.

Hazine ve Maliye Bakanlığının stratejik yönetimi, kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sistemi standartlarını sağlamaya yönelik faaliyetleri iç kontrolün bileşenleri itibarıyla değerlendirildiğinde;

Kontrol Ortamı Standartları

Bakanlığa bağlı her bir birimin teşkilat şemasının ve görev tanımlarının İdarenin internet sitesinde yayımlandığı ancak Bakanlığın teşkilat şemasının yayımlanmadığı, görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği ve yazılı hale getirildiği, yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlandığı ve personele duyurulduğu, yetki devirleri ve sınırlarının tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği, “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapıldığı, personelin işe alınması ile görevinde ilerleme ve yükselmesine ilişkin mevzuat düzenlemesi yapıldığı ancak personelin yeterliliği ve performansının bağlı olduğu yöneticisi tarafından en az yılda bir kez değerlendirilmediği, hassas görevler analiz formunun oluşturulduğu, bunlara ilişkin risk faktörlerinin atandığı ve bu riskleri ortadan kaldırmak için alınan önlem ve tedbirlerin belirlendiği, eğitim ihtiyaç analizi anketlerinin yapıldığı ve Eğitim İhtiyaç Analiz Raporu dikkate alınarak hizmet içi eğitim planlamasının yapıldığı,

Risk Değerlendirme Standartları

Bakanlık faaliyetlerine ilişkin amaç, hedef ve göstergeler ile bunları gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan kaynakları içeren beş yıllık Stratejik Plan ile İdarenin faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren Performans Programının hazırlanarak kamuoyuna duyurulduğu, İdarenin, bütçesini stratejik planına ve

performans programına uygun olarak hazırladığı, Bakanlığın vizyon, misyon, stratejik amaç ve hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyebilecek kurumsal risklerin tespiti amacıyla Risk Strateji Belgesinin hazırlandığı ancak Stratejik Risk Eylem Planının hazırlanmadığı, operasyonel risklerin belirlendiği ve Operasyonel Risk Eylem Planlarının hazırlandığı, Konsolide Risk Raporunun hazırlandığı,

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevlerin farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulduğu, İdare tarafından belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluların belirlendiği, ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulduğu ve ön mali kontrol yönergesinin mevcut olduğu,

Bilgi ve İletişim Standartları

Bakanlığın merkez ve taşra birimlerinin ve çalışanların performansının izlenebilmesi, karar alma süreçlerinin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi ve hizmet sunumunda etkinlik ve memnuniyetin sağlanması amacıyla uygun bir bilgi ve iletişim sistemine sahip bulunduğu (intranet); amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler ile sonuçların, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda raporlandığı; gelen ve giden her türlü evrak dahil iş ve işlemlerin kaydedildiği, sınıflandırıldığı ve dosyalandığı kapsamlı ve güncel bir sisteme sahip bulunduğu; sahip olunan bu sistemlerin düzenli bir biçimde yedeklendiği,

İzleme Standartları

İç kontrol sisteminin değerlendirmesinin Bakanlık birim çalışanları ve yöneticilerinin katılımı ile öz değerlendirme anketi aracılığıyla yapıldığı ve anket sonuçlarını değerlendirmek üzere çalıştay gerçekleştirildiği ve sonucunda “2024 yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu” hazırlandığı, Bakanlıkta fonksiyonel olarak bağımsız iç denetim faaliyetinin sağlandığı, İç denetim biriminde 55 adet iç denetçi kadrosu bulunduğu, bunun biri başkan olmak üzere 9'unun dolu olduğu, ancak dolu kadro sayısının Bakanlığın büyüklüğü göz önüne alındığında yeterli olmadığı, 2024 yılında Bakanlıkta İç Denetim Birimi tarafından üç birimin denetim faaliyetlerinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

İç kontrol sisteminin Bakanlığın üst yönetimi ve İdare personeli tarafından genel olarak sahiplenildiği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasında Eksiklikler Bulunması

Enflasyon düzeltmesi için gerekli koşulların oluşmasına rağmen mali duran varlıklar hesap grubunda yer alan Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı için enflasyon düzeltmesi kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

GYMY'nin “Enflasyon düzeltmesi” başlıklı 30'uncu maddesinin birinci fıkrasında; kapsama dahil kamu idarelerinin, içinde bulunulan hesap dönemi dahil son üç hesap döneminde fiyat endeksindeki artışın %100'ü aşması ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde mali tablolarında yer alan parasal olmayan kalemlerini enflasyon düzeltmesine tabi tutacağı, her iki şartın birlikte gerçekleşmemesi durumunda ise enflasyon düzeltmesinin sona ereceği belirtilmiştir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında da enflasyon düzeltmesi işleminin, kamu idarelerinin mali tablolarında yer alan parasal olmayan kalemlerin düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 06.12.2023 tarih ve 32401 sayı ile yayımlanan 85 No.lu Genel Tebliği'nin (Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinde Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması) "Enflasyon düzeltmesi işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında; enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak hesapların Tebliğ eki Ek-1'de yer alan parasal olmayan kalemler olduğu, enflasyon düzeltmesi sonrası yeni değerin, ilgili kalemlerin kayıtlı değerlerinin Tebliğ eki Ek-2'de yer alan formüle göre hesaplanan düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle bulunacağı, bulunan yeni değer ile eski değer arasındaki farkın, enflasyon düzeltmesi olarak kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

Tebliğ'in aynı maddesinin beşinci fıkrasında; mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı ile mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabının enflasyon düzeltmesi işlemlerinin, ilgili kuruluşların enflasyon düzeltmesi işlemleri esas alınarak yapılacağı, bu kuruluşlarca yapılan enflasyon düzeltmesi işlemlerine ilişkin belgelerin, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için Bakanlığa; kapsama dahil diğer kamu idareleri için ilgili kamu idaresine gönderileceği, ilgili kamu idaresinin muhasebe biriminin sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapacağı, enflasyon düzeltmesi ve sermaye hareketlerine ilişkin kuruluştan alınan belgelerin bir nüshasının muhasebeleştirme belgesine ekleneceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkur Tebliğ'in "Enflasyon düzeltmesine yönelik muhasebe kayıtları" başlıklı 6'ncı maddesinde; parasal olmayan varlık kalemlerinin enflasyon düzeltmesi işlemine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan farkların, ilgili hesaba borç ve 698 Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedileceği, dönem sonu işlemleri kapsamında 698 Enflasyon Düzeltmesi Hesabının kalanının, Tebliğ'in geçici 1'inci maddesinde belirtilen durum haricinde 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, parasal olmayan varlık kalemleri arasında yer alan mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı ile mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin enflasyon düzeltmesi işlemleri ilgili kuruluşların muhasebe kayıtları esas alınarak, Tebliğ hükümlerine uygun şekilde muhasebeleştirilmelidir.

Yapılan incelemelerde, enflasyon düzeltmesi için gerekli şartların oluşmasına rağmen 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kayıtlı tutarlar için enflasyon düzeltmesi kayıtlarının yapılmadığı buna bağlı olarak mali tabloların hatalı olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, bulgu konusu hususa ilişkin olarak gerekli düzeltici kayıtların yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu düzeltici işlemler 2025 yılında yapıldığından 2024 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç itibarıyla, enflasyon düzeltmesi işlemlerinin yapılmaması sebebiyle 2024 yılı Bilançosunda 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı eksik bilgi sunmaktadır.

BULGU 2: Avukatlık Vekâlet Ücretlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Tutulması

Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü tarafından takip edilen davalar neticesinde hak kazanılan avukatlık vekâlet ücretlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının hatalı olduğu görülmüştür.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 14'üncü maddesi ile Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde, hak kazanılan avukatlık vekâlet ücretlerinin kimlere, hangi oranlarda dağıtılacağı, kişilere dağıtılacak tutarın yıllık üst sınırı, limit fazlası tutarın dağıtımı düzenlenmiş olup, dağıtım sonunda arta kalan limit fazlası tutarların da tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılı sonunda idarenin bütçesine gelir kaydedilmesi öngörülmüştür.

Genel Bütçe Ortak Detaylı Hesap Planında ise vekâlet ücretlerine ilişkin aşağıda sayılan yardımcı hesap kodları ihdas edilmiş ve hesapların kullanım şekli 12.07.2012 tarihli Avukatlık Vekâlet Ücretleri konulu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Yazısı ile açıklanmıştır. Söz konusu Genel Yazı ve Hesap Planına göre;

-Muhasebe birimlerinin, tahsil ettikleri vekâlet ücreti tutarlarını 333.18.01 Dağıtılacak Vekâlet Ücretleri yardımcı hesabına kaydetmesi, merkez dışı muhasebe birimlerinin bu tutarları 511 Birimler Arası İşlemler Hesabı vasıtasıyla merkez muhasebe birimine aktarması,

-333.18.02 Dağıtılacak Vekâlet Ücretleri yardımcı hesabının %55 oranında dağıtılacak payın, 333.18.03 Dağıtılacak Vekâlet Ücretleri yardımcı hesabının %40 oranında dağıtılacak payın, 333.18.05 Dağıtılacak Vekâlet Ücretleri yardımcı hesabının ise limit fazlası olarak ödenmesi gereken tutarların izlenmesinde kullanılması,

-Üçüncü bütçe yılının sonuna kadar dağıtılamayan vekâlet ücreti tutarlarının 333.18.01 Dağıtılacak Vekâlet Ücretleri yardımcı hesabına borç, 600.03.01.02.03 Avukatlık Vekâlet Ücreti Gelirleri yardımcı hesabına alacak kaydedilerek bütçe hesaplarına da gerekli yansıtma kayıtlarının yapılması,

gerekmektedir.

Avukatlık vekâlet ücretlerinin muhasebe kayıtlarına ilişkin yapılan incelemelerde;

-Taşra birimlerince 333 Emanetler Hesabının farklı alt kodları ile de tahsilat yapıldığı,

-Taşrada biriken 333.18 Avukatlık Vekalet Ücretleri Hesabında yıl sonunda Merkez Saymanlığına aktarılmamış bakiye kaldığı,

-Yönetmelik'in ekinde yer alan tabloya göre Genel Müdürlüğe bildirilen tahsil edilen vekâlet ücreti tutarları ile muhasebe kayıtlarına göre tahsil edilen tutarların uyumlu olmadığı,

tespit edilmiştir.

Söz konusu hatalar, gerçekleştirme belgelerini düzenleyen birimler ile muhasebe birimleri arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanmakla birlikte mevcut verilerin takip edildiği sistem ile Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sisteminin (BKMYBS) birbiriyle entegre olmamasından ileri gelmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, bulguda belirtilen hususlara yönelik muhasebe kayıt hatalarının giderildiği, kullanıcı hatalarının da en aza indirilmesini teminen BKMYBS üzerinde gerekli kontrollerin oluşturulduğu, sistem üzerinden duyuru yapıldığı ve taşra birimlerine genel yazı yazıldığı ifade edilmiştir. İdare tarafından yapıldığı belirtilen bu düzenleyici işlemler, 2025 mali yılına mahsus olduğundan 2024 yılı mali tablolarını etkilememektedir. Ayrıca, bulguda belirtilen Yönetmelik'in ekinde yer alan tabloya göre Genel Müdürlüğe bildirilen tahsil edilen vekâlet ücreti tutarları ile muhasebe kayıtlarına göre tahsil edilen tutarların uyumlu olmaması tespitine yönelik olarak ise bir açıklama yapılmamıştır.

Sonuç olarak, geçmiş yıllar Sayıştay Denetim Raporlarında da yer verildiği üzere, tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin hatalı muhasebeleştirilmesinin önüne geçilerek mali tabloların hatasız raporlanmasının sağlanması, tahsilat ve aktarımların takibini sağlayabilmek için muhasebe sisteminin geliştirilerek kontrol mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir.

BULGU 3: İlama Bağlı Borçların Muhasebe Kayıtlarının Zamanında Yapılmaması

Bakanlık tarafından yapılan ilama bağlı ödemelerde, borç tutarlarının ödeme aşamasına kadar muhasebe kayıtlarına alınmadığı, bu durumun da söz konusu borçların ilgili olduğu dönemde mali tablolara yansımamasına neden olduğu görülmüştür.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesinin birinci fıkrasında; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararları için idarenin gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğu, bu sürenin hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemeyeceği hüküm altına alınmış olup aynı maddenin ikinci fıkrasında da konusu belli bir miktar paranın ödenmesini gerektiren davalarda hükmedilen miktar ile her türlü davalarda hükmedilen vekalet ücreti ve yargılama giderlerinin, davacının veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına bu bildirim tarihinden itibaren, birinci fıkrada belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yatıracağı belirtilmiştir. Birinci fıkrada belirtilen süreler içinde ödeme yapılmaması halinde ise, genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunacağı hüküm altına alınmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 142'nci maddesinin onuncu fıkrasında; tazminata ilişkin mahkeme kararlarının, kesinleşmeden ve idari başvuru süreci tamamlanmadan icra takibine konulamayacağı, kesinleşen mahkeme kararında hükmedilen tazminat ile vekâlet ücretinin, davacı veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde ödeneceği, bu süre içinde ödeme yapılmaması halinde ise kararın genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunacağı belirtilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda İdare açısından ne zaman borç doğduğu açıkça belirtilmiştir. İdari davalarda mahkeme kararının idareye bildirilmiş olmasıyla, ceza davalarında ise kararın kesinleşmesi ile idarenin gecikmeksizin işlem tesis etmesi gerektiği açıklanmıştır. Bu aşamada İdare açısından bir borç doğmakta ve söz konusu ilamlara ilişkin borçların da an itibarıyla tahakkuk kayıtlarının yapılarak muhasebeleştirilmesi ve GYMY'nin "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "*kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir*" hükmü gereği ilgili olduğu döneme ait mali tablolara yansıtılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, ilama bağılı bulunan borç tutarlarının davacıya ödeme yapılması aşamasına kadar muhasebe kayıtlarına alınmadığı, bu durumun ertesi yıla sarkan ödemeler olması halinde bahse konu ilam giderlerinin ilgili olduğu yılda Faaliyet Sonuçları Tablosuna yansıtılmamasına yol açtığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün genel yazısı ile ilama bağılı borçların tahakkuk kaydının yapılması gerektiğinin 81 İl Defterdarlığına ve Muhakemat Müdürlüklerine bildirildiği, ayrıca BKMYBS üzerinden, merkezi yönetim kapsamındaki idarelere gerekli muhasebe kayıtlarının duyurulduğu ifade edilmiştir. Yapılan bu düzenleyici işlemler 2025 mali yılı iş ve işlemlerini ilgilendirmekte olup, 2024 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, geçmiş yıllar Sayıştay Denetim Raporlarında da belirtildiği üzere, ilama bağılı borçlara ilişkin muhasebe kayıtlarının ilamın ilgili olduğu döneme ait mali tablolara yansıtılmamasının 2024 yılı mali tablolarında hatalı raporlanmaya yol açtığı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Hizmet Alımı Kapsamında Temin Edilen Taşınır Malların Kayıtlara Alınmasında Hatalar Bulunması

Hizmet alımı kapsamında bedel karşılığı edinilen taşınır malların gider kayıtları yapıldıktan sonra, bu bedellerden farklı tutarlarda değer tespiti yapıldığı ve bağış niteliğinde kayıtlara alındığı görülmüştür.

GYMY'nin "Maddi duran varlıkların kayıt değerleri" başlıklı 26'ncı maddesinin birinci fıkrasında, maddi duran varlıkların, alış bedeline vergi, resim ve harçlar ile diğer doğrudan giderlerin ilave edilmesi suretiyle bulunan maliyet bedeli ile muhasebeleştirileceği, maliyet yüklenilmeksizin edinilen varlıkların ise gerçeğe uygun değer veya idarece belirlenen değer üzerinden kaydedileceği ve genel yönetim giderleri veya doğrudan ilişkili olmayan giderlerin maliyet bedeline eklenmeyeceği ifade edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde, taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş kaydedileceği, giriş ve çıkış kayıtlarının varlık işlem fişine dayanılarak yapılacağı, bağış yoluyla edinilen taşınırların belgelenmiş değer veya değer tespit komisyonunca belirlenen değeri üzerinden kayıtlara alınacağı,

Anılan Yönetmelik'in "Satın alınan taşınırların giriş işlemleri" başlıklı 15'inci maddesinin beşinci fıkrasında, kamu idarelerince bakım, onarım ile hizmet alım sözleşmeleri kapsamında veya satın alma suretiyle edinilen binalarla birlikte teslim alınan ancak binanın bütünleyici unsurlarından olmayan taşınır kapsamındaki tesisler ile diğer büro makine ve malzemelerinin, varsa belgesinde gösterilen bedeli, böyle bir belge yoksa komisyonca tespit edilen gerçeğe uygun değeri üzerinden envanter işlem seçeneğiyle taşınır kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, satın alma kapsamında bedel karşılığı edinilen taşınır malların maliyet bedeli ile taşınır giriş kaydı ve muhasebe kaydı yapılması gerekmekte, taşınır bağış yoluyla edinilmişse bedelsiz olarak değerlendirileceğinden belgelenmiş değer veya değer tespit komisyonunca belirlenen değeri üzerinden, hizmet alım sözleşmesi kapsamında edinilmiş ise belgesinde gösterilen bedeli, böyle bir belge yoksa komisyonca tespit edilen değeri üzerinden envanter işlem seçeneğiyle kayıtlara alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, "2024 yılı Parçalı Bakım, Onarım, Güncelleme ve İşletim Destek Hizmeti Alımı" kapsamında temin edilmiş olan taşınır malların bedellerinin hakediş ödemeleri gerçekleştirilirken birim fiyat teklif cetvelinde bu ürünler için öngörülen fiyatları da içerecek şekilde gider olarak ödemeye dahil edildiği, birim fiyatları fiyat teklif cetvelinde yer almasına rağmen değer tespit komisyonu marifetiyle belirlenen değerleri üzerinden "bağış" niteliğinde değerlendirilerek kayıtlara alındığı görülmüştür.

Aşağıda yer alan tabloda hizmet alım ihalesi kapsamında edinilen taşınırlar için ödenen birim fiyatlar ile değer tespiti sonucu belirlenen fiyatlar yer almaktadır.

Tablo 5: Bağış Olarak Kaydedilen Taşınırların Birim Fiyatı ile Değer Tespit Fiyatı Karşılaştırması

Taşınır Hesap Kodu	Ürün Adı	Adet	Ödenen Birim Fiyat (TL) (A)	Değer Tespiti Sonucunda Belirlenen Birim Fiyat (TL) (B)	Birim Fark (A)-(B)	Toplam Fark (TL)
255	Yük Dengeleme Cihazları	2	50.634.859,20	18.523.740,00	32.111.119,20	64.222.238,40
253	Veri Depolama Ünitesi	2	21.511.705,20	20.410.125,00	1.101.580,20	2.203.160,40
253	Veri Depolama Ünitesi	1	20.366.640,00	20.410.125,00	(-) 43.485,00	(-) 43.485,00

Destek hizmeti kapsamında birim fiyatı belli olan taşınır malın maliyeti, İdarenin o mal için katlanmış olduğu bedel olduğundan bu ürünlerin taşınır giriş ve muhasebe kaydı da ihale sürecinde esas alınan ve ödemesi yapılmış olan bu tutarlar üzerinden yapılmalıdır. Nitekim bu kapsamdaki taşınır alımları için değer tespit çalışması yapılması da mevzuatta yer almamaktadır.

Kamu İdaresi tarafından, Parçalı Bakım Onarım Hizmet Alımı kapsamında temin edilen taşınır mallar için, birim bedeli olmadan “Üretici Destek Paketi” adıyla tek kalem üzerinden fatura düzenlendiği, bu nedenle ürünlerin Taşınır Mal Yönetmeliği çerçevesinde oluşturulan değer tespit komisyonu tarafından piyasa fiyat araştırması yapılarak bedelinin belirlendiği, analitik bütçe sınıflandırması gereği, ödemenin “06.6 Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri” kodundan yapıldığı; ancak Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi’ne (TKYS) yapılan kayıtlarda ilgili Varlık İşlem Fişi (VİF) bulunmadığından, kayıtların “Diğer Alınan Bağış ve Yardımlar” hesabına yapılmak zorunda kalındığı, bulgu konusu ürünlerin “Demirbaş” ve “Tesis, Makine ve Cihazlar” kodlarına alınması için Merkez Saymanlık Müdürlüğünden resmi yazı ile düzeltme talep edildiği ve bu işlemlerin Saymanlık tarafından tamamlandığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare tarafından düzeltme kayıtlarının tamamlandığı belirtilmiş olsa da ilgili muhasebe kayıtlarının yapıldığına ilişkin tarafımıza herhangi bir muhasebeleştirme belgesi sunulmamıştır.

Sonuç itibarıyla, İdare tarafından hizmet alım sözleşmesi kapsamında edinilen mallar için ödenen bedeller yerine değer tespit komisyonu marifetiyle belirlenen değerler üzerinden muhasebe kayıtlarının yapılması neticesinde, 2024 yılı Bilançosunda 255 Demirbaşlar Hesabı 64.222.238,40 TL, 253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı ise 2.159.675,40 TL tutarında eksik bilgi sunmaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bakanlık Tarafından Tahsil Edilmesi Gereken Gelir Fazlalarını Eksik Gönderen Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Bulunması

Genel bütçeye aktarılması gereken 2023 ve 2024 yılına ilişkin gelir fazlalarını Bakanlık

hesabına eksik göndermiş olan düzenleyici ve denetleyici kurumlar bulunduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kurumlardan alınacak hasılat payı" başlıklı 78'inci maddesinin ikinci fıkrasında, düzenleyici ve denetleyici kurumların üçer aylık dönemler itibarıyla oluşacak gelir fazlalarını, her üç ayda bir izleyen ayın onbeşine kadar genel bütçeye aktaracağı, söz konusu tutarların süresi içinde ödenmemesi halinde, ödenmeyen tutarların 6183 sayılı Kanun'a göre gecikme zammı da uygulanmak suretiyle takip ve tahsil edileceği ifade edilmiştir. Düzenleyici ve denetleyici kurumlara mezkûr Kanun'a ekli (III) sayılı cetvelde yer verilmiştir.

Anılan hüküm gereğince, (III) sayılı cetvelde yer alan kurumların gelir fazlalarını üçer aylık dönemler halinde izleyen ayın on beşine kadar Bakanlık hesaplarına göndermesi ve Bakanlığın da söz konusu gelirlerin gönderim süresi ve tutarını kontrol etmesi gerekmektedir.

Bakanlık tarafından uygulamaya yön vermek adına, Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 16.12.2021 tarih ve 794893 sayılı yazı ile düzenleyici ve denetleyici kurumlar bilgilendirilmiştir. Söz konusu yazıda, Bakanlık tarafından 805 Gelir Yansıtma Hesabı ile 835 Gider Yansıtma Hesabı esas alınarak "Kurum Gelir Fazlası Hesaplama Tablosu" hazırlanmış ve bu tablo düzenleyici ve denetleyici kurumlarla paylaşılmıştır. Her üç ayda bir düzenleyici ve denetleyici kurumlar gelir fazlalarını bu tabloya göre hesaplamakta, sağlanan mutabakat sonrasında ise Bakanlık hesaplarına göndermektedir.

Bahse konu yazıda ayrıca, aktarılması gereken tutarlardan daha düşük bir meblağın gönderilmesi söz konusu ise bu durumun gerekçeleriyle beraber tablo dipnotlarında açıklanması, kanunları gereğince hazine yardımından istifade eden kurumların talep edecekleri hazine yardımı tutarlarının gelir fazlası oluşturmayacak ölçüde olması ve geçmiş dönemlere ilişkin kurumlarca genel bütçeye aktarılmayan gelir fazlasına ilişkin tutarların da ivedilikle genel bütçeye aktarılması istenilmiştir.

Yapılan incelemelerde, bazı düzenleyici ve denetleyici kurumların gelir fazlalarını zamanında ve eksiksiz gönderdiği, bazılarının ise farklı farklı gerekçelerle eksik gönderdiği görülmüştür. 2023 yılına ilişkin Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun, Kişisel Verileri Koruma Kurumunun ve Sermaye Piyasası Kurulunun, 2024 yılına ilişkin ise Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun, Rekabet Kurumunun, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun, Kişisel Verileri Koruma Kurumunun, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun gelir fazlalarını eksik tutarlarda Bakanlık hesabına aktardığı

tespit edilmiştir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar tarafından çeşitli nedenlerle gelir fazlalarının genel bütçeye eksik gönderilmesi uygulama birliğini zedelemekle birlikte kurumların yapılarının benzerlik arz etmemesi sebebiyle Bakanlığın sürecin kontrolünü sağlamasını da güçleştirmektedir. Hazine yardımından istifade eden kurumlar için dönem sonunda gelir fazlasının oluştuğu da görüldüğünden, kurumların gelecekteki harcamaları ve gelirleri de tahmin edilerek gerçekçi bütçe planlaması yapılmak suretiyle uygun ölçüde hazine yardımlarından istifade etmeleri sağlanmalıdır. İlgili kurumların farklı sektörlerde düzenleme, denetleme ve yönlendirme faaliyetlerinde bulunduğu ve bu kurumların mali yıl içinde gelirlerinin dönemselsel olarak düzenli gerçekleşmeyip yapacakları harcamaların da farklılık gösterebileceği göz önünde bulundurularak finansman sıkıntısına düşmeyecek şekilde uygulama birliğini sağlayıp finansal yönetim açısından sorun yaşayan kurumlar için çözüm getirecek önerileri de içeren uygulamaya yön verecek yeni ve daha açık bir mevzuat düzenlemesi yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelir fazlalarının genel bütçeye aktarımı sürecinde kurumların nakit imkanlarının dikkate alındığı, bu nedenle sadece nakit fazlalarının tahsil edildiği ve bu uygulamanın gelir fazlalarının eksik alındığı anlamına gelmediği belirtilmiştir. Ayrıca kurumların "Tek Hazine Kurumlar Hesabı" kapsamında bulunmaları sebebiyle, gelir fazlalarının zamanında ve tam aktarılmamasının kamu hazinesi açısından finansman yükü oluşturmadığı ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kanunu'nun 78'inci maddesinin ikinci fıkrası hükmünde, kurumların nakit durumu, harcama planı ya da benzeri gerekçelerle bu yükümlülüğün ertelenebileceğine ya da farklı şekilde uygulanabileceğine dair herhangi bir istisna bulunmamaktadır. Bu çerçevede, kurumlar bazında farklı yaklaşımlar benimsenmesi uygulama birliğini zedelemekte, mali disiplinin ve hesap verebilirliğin sağlanmasını güçleştirmektedir. Diğer taraftan, "Tek Hazine Kurumlar Hesabı" kapsamında bulunmak, aktarım yükümlülüğünü ortadan kaldırmamakta; yalnızca kamu kaynaklarının daha etkin yönetimi için bir araç niteliği taşımaktadır. Esas olan, kamu gelirlerinin yasal süresi içerisinde, eksiksiz ve mevzuata uygun şekilde genel bütçeye aktarılmasıdır.

Bununla birlikte, İdare tarafından mevcut uygulamaların hukuki zemine oturtulması amacıyla 5018 sayılı Kanun'un 78'inci maddesinde değişiklik yapılmasına yönelik bir taslak hazırlandığı ve ilgili paydaşlardan görüş alma sürecinin devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda bahsedilen düzenleyici ve denetleyici kurumlar tarafından gelir fazlaları Bakanlık hesabına eksik aktarılmış olup, gelir fazlalarının yasal sürelerinde eksiksiz olarak Bakanlık hesabına aktarılmasının sağlanması aynı zamanda konuyla ilgili uygulamadaki sorunları ortadan kaldıracak şekilde kapsamlı bir mevzuat düzenlemesi yapılması gerekmekte olup bu süreç sonuçlandırılmadan önce mevcut düzenlemelere bağlı kalınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Mali Yıla İlişkin Muhasebe Kayıtlarının İzleyen Yılda Yapılmaya Devam Edilmesi

Bakanlık tarafından 2024 mali yılına ilişkin mahsup işlemleri dışındaki muhasebe kayıtlarının yapılmasına raporlama tarihi olan mali yılın bitiminden sonra da devam edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 51'inci, GYMY'nin 346'ncı ve MYMY'nin 534'üncü maddeleri gereğince; kamu hesapları mali yıl esasına göre tutulmakta, mali yıl bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilmemiş olanların mahsup işlemleri ise mali yılın bitiminden itibaren bir aylık mahsup döneminde tamamlanabilmektedir. Zorunlu hallerde ise bu mahsup süresi Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uzatılabilmektedir. Mahsup dönemi işlemleri, mahsuba ilişkin işlemlerin ait olduğu yılın muhasebe kayıtlarında gösterilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ile mali yıla ilişkin işlemlerin mali yılın bitimine kadar kayıt altına alınması esas kural olarak benimsenmiş olup mahsup dönemine ilişkin işlemler ise bu kuralın istisnası olarak belirlenmiştir. Bir başka ifadeyle, mali yıl bitiminden sonra yapılacak işlemler, mahsup işlemlerinin yapılması ile sınırlandırılmıştır.

Ancak Bakanlıkça, mali yıl bitimi olan 31.12.2024 tarihinden sonra yapılan işlemlerin incelenmesinde yukarıdaki hükümlere aykırı ve mahsup işlemlerinden farklı olacak şekilde aşağıda belirtilen işlemlerin de gerçekleştirildiği tespit edilmiştir;

- İşletim sistemi, ofis lisans, bilgisayar hizmet ve malzeme alımları ile yurtiçi geçici görev yolluklarına ilişkin bütçe gideri işlemleri,

- Muhasebe birimi tahsilat hesaplarının kaydi bakiyesi ile fiili banka hesap tutarlarının mutabakatı yıl içinde sistem üzerinden otomatik olarak yapılamadığından önceki aylarda

yapılan ancak 31.12.2024 itibarıyla muhasebe kaydına alınmayan banka tahsilat işlemlerinin manuel kayıtları.

Özetle; Bakanlık tarafından gelir tahsilatından harcama yapılmasına kadar birçok muhasebe işlemi mali yıl bitiminden sonra da yapılmaya devam edilmektedir.

Genel bütçeli idarelerin muhasebe hizmetlerinin Bakanlık tarafından yürütülmesi ve Bakanlık taşra teşkilatının yaygınlığı gibi sebeplerle mali yıl verilerinin alınması, işlenmesi ve kayıt altına alınmasında zorluklar yaşandığından mali yılın bitiminden sonra tespit edilen ve mali tabloları etkileyeceği düşünülen hususların kayıt altına alınması, bu işlemlerin ilgili oldukları yıl ile ilişkilendirilmesi ve doğru raporlanması anlamında büyük öneme sahiptir.

Kamu İdaresi tarafından, mahsup dönemi süresinin sadece avanslar için getirilmiş bir zaman kısıtı olduğu, GYMY ve MYMY’de yılsonundan sonra muhasebe kayıtlarında düzeltme yapılamayacağına dair kısıtlayıcı bir hüküm bulunmadığı, kayıt hatalarının ancak yeni bir muhasebe kaydıyla düzeltilebileceği, yılsonunda yapılan muhasebe içi ve muhasebe dışı envanterin gereği olarak düzeltme kayıtlarının yıl bittikten sonra da yapılmasının kaçınılmaz olduğu belirtilmekte ise de, söz konusu muhasebe yönetmelikleri uyarınca hesaplar mali yıl esasına göre tutulmak zorundadır.

Kaldı ki mali yıl bitiminden sonra Bakanlık tarafından yapılan işlemler düzeltme kayıtları ile sınırlı olmamakta, bulguda da yer verildiği üzere birçok muhasebe işlemi mali yıl bitiminden sonra da yapılmaya devam edilmektedir. Düzeltme kayıtları dışında yeni mahiyet doğurabilecek bu işlemlerin yapılabilmesi ise bu konuda çıkarılacak yeni bir mevzuat düzenlemesine bağlıdır.

Yıl sonunda yapılan envanter işlemleri gereği yapılan düzeltmelerin kaçınılmaz olduğundan bahisle yılı sonrası kayıtların devam ettiği belirtilmiştir. Tespitlerde yer verilen işlemler niteliği itibari ile hata düzeltmenin dışında önceki yıl bütçe ödeneklerinin kullanımı ve bunun yanında gelir tahsilatları ile banka kayıtlarının yapılmasını içermekte olup bu işlemlerin düzeltme niteliğinde değerlendirilmesinin, mevzuatta düzenlenmemiş bir hususun aksi mümkündür şeklinde yorumlanarak yetkiyi aşan uygulamalara yol açtığı düşünülmektedir.

Bulguda belirtilen hususlara yönelik olarak önceki yıla ait hatalı kayıtların düzeltilmesi, yılsonu itibarıyla tamamlanmış işlemlere ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılması ve envanter işlemlerinin tamamlanması konusunda İdare tarafından yazılı ve sistemsal tedbirler alındığı

belirtilmekle beraber önceki yıl denetim raporlarında da yer alan hatalı uygulamaların halen devam ettiği görülmektedir.

Sonuç olarak, geçmiş yıllar Sayıştay Denetim Raporlarında da ifade edildiği üzere, mali yıl bitiminden sonra yapılabilecek işlemler ilgili meri mevzuat ile sınırlandırıldığından söz konusu dönemde sadece mevzuatın yetki verdiği muhasebe işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına İlişkin Sistemsel Sorunların Vekâlet Ücretlerinin Takip ve Dağıtımını Güçleştirilmesi

Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne bağlı hazine avukatları tarafından takip edilen davalar sonucunda tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin dağıtımına ilişkin uygulamada tereddütlü hususların bulunduğu görülmüştür.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin KHK'nın 14'üncü maddesi ile Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde, tahsil olunan vekâlet ücretlerinin kimlere, hangi oranlarda dağıtılacağı, kişilere ödenebilecek vekâlet ücretinin yıllık üst sınırı, limit fazlası tutarların dağıtımını ile dağıtım sonunda arta kalan tutarların bütçeye kaydedilmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Söz konusu mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde, genel müdürlüğün taşra birimleri olan muhakemat müdürlükleri ve hazine avukatlıkları tarafından muhasebe biriminden edinilen bilgiler doğrultusunda tahsil edilen vekalet ücreti tutarları tablosu Merkezi Erişimli Taşra Otomasyon Programı (METOP) üzerinden hazırlanarak genel müdürlüğe gönderilmektedir. Genel müdürlük merkez birimi ise taşra muhasebe birimlerinin merkez saymanlık müdürlüğüne gönderdikleri tahsilat bilgileri doğrultusunda ödemeye esas olacak bordroları düzenleyerek fiziki ortamda merkez saymanlık müdürlüğüne iletmektedir.

Uygulamanın anlatılan şekilde, gerçekleştirme birimleri ile muhasebe birimleri arasında farklı sistemler üzerinden yürütülüyor olması aşağıda belirtilen bir takım sorunlara neden olmaktadır;

-Tahsil edilen vekâlet ücreti tutarları hazine avukatlarınca METOP'a girilmekte ve METOP'tan alınan rapora göre ödeme bordrosu hazırlanmakta, muhasebe sisteminden alınan bilgiler ile METOP arasında ise mutabakat sağlanmaya çalışılmaktadır. Ancak, METOP ile

BKMYBS arasında bir entegrasyon olmadığı için tüm tahsilatların merkeze aktarılıp aktarılmadığı ya da METOP'a girilen verilerin doğruluğunun teyidi sistem üzerinden yapılamamaktadır.

-METOP programı ya da muhasebe bilgi sistemi üzerinde dava dosya numaraları bazında bir kontrol olmadığı için, aynı dosyaya ait vekâlet ücretinin zaman içinde tekrar sisteme girilmesi, tahsil edilmemiş bir tutarın sisteme girilmesi vb. hatalı giriş ya da suistimallere ilişkin kontrolleri yapmak güçleşmektedir.

-Tahsil edilmesi gereken vekâlet ücretinin takibi dava yoğunluğu (31.12.2024 itibarıyla toplam 732.643 dava) nedeniyle güçleşmekte, ilgili avukatın gayretine bağlı hale gelmektedir. Tahsil edilmesi gereken vekâlet ücretlerinin sistem üzerinden raporlanamaması tahsilatın takipsiz kalması riskini arttırmaktadır.

Söz konusu hatalar, gerçekleştirme belgelerini düzenleyen birimler ile muhasebe birimleri arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanmakla birlikte mevcut verilerin takip edildiği sistem ile BKMYBS'nin birbiriyle entegre olmamasından ileri gelmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup METOP sistemi ile BKMYBS arasında entegrasyon sağlanması için gerekli sistemsel çalışmaların yapılmaya devam edildiği ifade edilmiştir. İdare tarafından yapılacağı belirtilen çalışmalar devam ettiğinden mevcut durumda bulgu konusu tespit geçerliliğini korumaktadır.

Sonuç olarak, geçmiş yıllar Sayıştay Denetim Raporlarında da yer verildiği üzere, Hazine avukatlarının avukatlık vekâlet ücreti tahsilatlarının takibi ile taşra birimlerinin tahsilat tutarlarını eksik aktarması ya da aktarmamasına yönelik sıkıntıların giderilebilmesi için tahsilat tutarlarının otomatik olarak merkeze aktarılmasını sağlayacak bir sistem oluşturulması, ayrıca yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan tereddütlü hususların açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Avukatlık Vekâlet Ücretlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Tutulması	2023	Yerine Getirilmedi	Tespitlere yönelik idari düzenleyici işlemler yapılmakla birlikte, muhasebe hatalarının önüne geçilemediğinden bulgu yeniden yazılmıştır.
İlama Bağlı Ödemelerin Muhasebe Kayıtlarının Zamanında Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Tespite yönelik idari yazılar yazılmış olmakla beraber, 2024 yılı mali tablolarındaki hata devam ettiğinden bulgu yeniden yazılmıştır.
Mali Yıla İlişkin Mahsup İşlemleri Dışındaki Muhasebe Kayıtlarının İzleyen Yılda Yapılmaya Devam Edilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Tespite yönelik hatalar devam ettiğinden bulgu yeniden yazılmıştır.
Bazı Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Genel Bütçeye Aktarılması Gereken Gelir Fazlalarını Eksik Göndermesi	2023	Yerine Getirilmedi	Tespite yönelik uygulama hataları devam ettiğinden bulgu yeniden yazılmıştır.
Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına İlişkin Yasal ve Sistemsel Sorunların Vekâlet Ücretlerinin Takip ve Dağıtımını Güçleştirilmesi	2023	Kısmen Yerine Getirildi	Tespite yönelik yasal sorunlar İdare tarafından düzeltilmeye çalışılmış olup, sistemsel sorunların ise uygulama hataları devam ettiğinden bulgu güncellenerek yeniden yazılmıştır.